

Būtiskas izmaiņas nav jūtas

Pēcadministratīvi teritoriālās reformas Varakļāni vairs nav atsevišķs novads, bet daļa no apvienotā Madonas novada. Šīs pārmaiņas ietekmējušas ne tikai pārvaldi un iedzīvotājus, bet arī ikdienai būtiskos komunālos pakalpojumus.

Siltumapgādes, ūdensapgādes un kanalizācijas, kā arī atkritumu apsaimniekošanas sistēmas ir cieši saistītas ar novada kopējo infrastruktūru un pārvaldības kārtību. Māris Justs (attēlā) skaidro, kādas pārmaiņas nesusi novadu apvienošana.

— Varakļānos joprojām komunālos pakalpojumus nodrošina Varakļānu dzīvokļu komunālais uzņēmums. Manā skatījumā novadu apvienošana būtiskas izmaiņas nav gaidāmas tāpēc, ka Varakļānu novads ir pievienojies Madonai, bet gan ar to, ka Varakļānu dzīvokļu komunālais uzņēmums realizē projektu un būves jaunu dalīti savāktu atkritumu laukumu. Līdzīgi projekti tiek īstenoti Lubānā un Ergļos, arī Varakļānos atbalstīts šāds projekts. Šāda laukuma nodrošināšana būs kvalitatīva infrakstruktūra. Līdz šim iedzīvotājiem jau bija iespēja šķirot atkritumus, ievieojot tos konteineros vai individuāli vienojoties — nodot komunālajam uzņēmumam. Šī sistēma daudzviet nav sāktota, bet projekta īstenošana būs liels solis uz priekšu, lai sakārtotu šo sistēmu. Ūdenssaimniecībā jeb pakalpojumu aglomerācija ietver centralizēto ūdens apgādi un noteikūdeni savākšanu. Varakļānu pilsētas aglomerācijā ietilpa Kokaru ciems. Šajā sakarā nekam nevajadzētu mainīties. Lielākajai daļai iedzīvotāju ir iespēja pieslēgties centralizētajam tīklam. Līdzīga situācija ir arī pilsētā dzīvojošajiem. Tāpat centralizētie ūdensvada un kanalizācijas tīkli ir arī Murmastienē. No apkalpošanas viedokļa raugoties, kāds pakalpojums vairāk tiks izmantots no „Madonas ūdens” puses, bet citādas izmaiņas netiek plānotas un nav pamats satraukumam, ka gaidāmas lielas pārmaiņas. Ja Varakļānu dzīvokļu komunālais uzņēmums pildīs savas funkcijas pienācīgi, būtiskas pārmaiņas nebūs. Uzskatu, ka Jebkuras pārmaiņas, apvienošanās vai reorganizācija ir nepieciešama tad, ja tas dod kādu ekonomisko pamatojumu. Varakļāni no Madonas ir 50 km attālumā. Ikdienas uzraudzīšana un pakalpojuma sniegšana noteikti nebūs tik efektīva no attāluma, kā to var veikt uz vietas. No saimnieciskā viedokļa raugoties, esot tuvāk paterētājam vai pakalpojuma saņēmējam, tomēr jebkurš pakalpojums ir personalizēts un atbilstošs cilvēku vajadzībām. Jo vairāk attālinām pakalpojumu sniedzējus, tas paliel birokrātiskāks un ne tik piemērots iedzīvotājiem.

AGRITA NUSBAUMA-KOVALEVSKA

Novadam pievienojas ar savu balsi un identitāti

ZANE BIKOVSKA

Varakļānu un Madonas novada apvienošanās rezultātā kopš 1. septembra darbu sāksusi Varakļānu apvienības pārvalde, kas turpmāk būs kā ķēdes posms starp komunikāciju un informācijas nodošanu „lielā” novada domei, kurā tiks pieņemti arī varakļāniešiem svarīgi lēmumi. Varakļānu apvienības pārvaldes vadītājas amatam izraudzīta KARĪNA TROPA, kura divpadsmit gadus strādājusi agrākajā novada domē.

Karinas dzimtā vieta ir Cēsu puse; decembrī apritēs divpadsmit gadi kopš viņa strādā Varakļānos. Karinas darba gaitas te sākusās kā sekretārei, pēc tam turpinot lietvedes pienākumus. Karina Tropa pa šiem gadiem uzkrājusi gana lielu zināšanu bāzi pašvaldības darbā. Saņemot piedāvājumu kļūt par apvienības pārvaldes vadītāju, Karina uzreiz nepiekrīta. Tomēr beigās visu kārtīgi apdomājot, viņa pieņēma izaicinājumu vadīt Varakļānu apvienības pārvaldi. Satraukums ir liels, taču Karina Tropa cer, ka viņai veiksmīgi izdosies pildīt jaunā amata pienākumus un parādīt sevi iedzīvotājiem no labākās puses.

— Kā vērtējat Varakļānu pievienošanu Madonas novadam?

— Varakļānu novada pievienošana Madonas novadam no vienas puses ir izaicinājums, bet no otras puses tas ir arī ieguvums un iespēja. Izaicinājums noteikti varētu būt neskaidribas kas sākumā rodas par to, kur vērsties, kādas ir procedūras. Tas skar gan darbiniekus, gan pašvaldības pakalpojumu saņēmējus. Kopumā, manuprāt, Varakļānu novada pievienošana Madonas novadam sniedz lielāku resursu pieejamību gan finanšu, gan arī cilvēkresursu ziņā, kas attiecīgi ļauj nodrošināt lielāku piedāvāto pakalpojumu klāstu. Pieredzes apmaiņa lielāka novada ietvaros arī ir svarīga. Gribētu uzsvērt, ka jau britiņu esot vienotā novadā, kā arī pirms tam komunicējot ar Madonas novada pašvaldības darbiniekiem un dažādu jomu speciālistiem, ir jūtama atsaucība un pretimnākšana. No mūsu puses jautājumi ir daudz, un šāda komunikācija visnotaļ sniedz patikamu priekšstatu un ļauj secināt, ka spējam runāt un rast risinājumus dažādās situācijās. Lielāks novads ir arī spēcīgāka interešu aizstāvība valstiskā līmenī.

Nevar noliegt, ka iedzīvotāji par ieguvumiem, apvienojot novadus, varēs izdarīt secinājumus tikai pēc kāda laika, salīdzinot un izvērtējot situācijas, un svarīgi, lai šie ieguvumi netiktu gūti iedzīvotāju piederības un iden-

Varakļānu apvienības pārvaldes vadītāja Karina Tropa uzsver — svarīgi, lai iedzīvotāji justos sadzirdēti. Foto — MĀRIS STIPRAIS

titātes rēķina. Katra iedzīvotāja pamatots un skaidrs viedoklis ir svarīgs un nozīmīgs, un es aicinu būt aktīviem, sniegt savus priekšlikumus, ieteikumus, lai maksimāli izslēgtu pārpratumus un nezināšanu, kas attiecīgi raisa neapmierinātību.

Ipašumu uzturēšanas nodaļa; Valsts un pašvaldību vienotais klientu apkalpošanas centrs Varakļānos un klientu apkalpošanas centrs Murmastienēs pagastā; Varakļānu kultūras centrs; Stīmiennes feldšerpunkts; Murmastienes feldšerpunkts;

“Mūsu identitāte noteikti nezudīs, ja paši to apzināti un mērķtiecīgi kopsim un stiprināsim tieši ikdienā.”

— Daudzi iedzīvotāji bažijas par to, kā novadu apvienošanās ietekmēs pakalpojumu pieejamību un kvalitāti.

— Svarīgi ir tas, ka Varakļānos bija, ir, un arī turpmāk būs darbinieki, pie kuriem vērsties interesošajos jautājumos. Un tikpat svarīga ir cilvēcīga komunikācija ar iedzīvotājiem. Pakāpeniski attīstītāki noteikti kļūs e-vides risinājumi, kas jau tiek iedzīvotājiem visā valstī. Nemainīgi būs pieejami arī ikdienas pašvaldības nodrošinātie pakalpojumi — sociālie pakalpojumi, izglītība, tai skaitā pirmsskola, un interešu izglītība, bibliotēkas, klientu apkalpošanas centri Varakļānu pilsētā un Murmastienēs pagastā. Protams, jārēķinās ar tādu niānsi, ka ceļš līdz risinājumam. Tagad šis ceļš dažkārt kļūs garāks, jo lēmumu pieņemšana, kā zināms, notiks Madonas novada domē. Taču es domāju, ka mēs pie tā pamazām pieradisim un ar to rēķināsimies.

Pārvaldes sastāvā pēc 1. septembra ir šādas struktūrvienības:

Turpināsim izmantot jau esošos komunikācijas kanālus — bijušā Varakļānu novada (tagad apvienības pārvaldes) WhatsApp grupu, Facebook kontu, mājaslapu, kas nodrošina ātru informācijas nodošanu. Tiks rīkotas arī tikšanās ar iedzīvotājiem; svarīga ir personiska komunikācija, manuprāt iedzīvotājiem tas ir nozīmīgi. Būtiski, lai iedzīvotāji nejostos kā maza daļiņa lielajā Madonas novadā, bet sadzirdētu, saprastu un sajustu, ka viņu viedokli ir vēra ņemamai, izskatāmi un akceptējami. Pie sadarbības ar iedzīvotājiem ir jāstrādā.

— Noteikti esat izvirzījuši mērķus, stājoties Varakļānu apvienības pārvaldes vadītājas amatā.

— Pārmaiņas apvienošanās procesā izjūt ne tikai iedzīvotāji, bet arī darbinieki. Mans mērķis ir nodrošināt caurskatāmu, efektīvu un vienotu pārvaldes darbu, labu sadarbību ar Madonas novada pašvaldību, vienlaikus aizstāvēt varakļāniešu intereses. Jāseko līdzī ikdienas darbiem, lai veiksmīgi saglabātu un uzturētu esošo, vienlaikus, iespēju robežās attīstītu ko jaunu. Jāsalāb kultūras dzīve un esošās tradīcijas, kāpāpeniski attīstot to, ko varam.

Darbi netiks darīti citādāk, kā bijis līdz šim, vienīgi, kā jau minēju, ceļš līdz risinājumam iespējams, būs mazliet garāks.

— Kā redzat Varakļānu apvienības lomu Madonas novadā kopumā?

— Varakļāni noteikti būs aktīvs spēlētājs kopīga novada sastāvā. Mums ir savs unikālais potenciāls, vēsturiskais mantojums, piemēram, grāfa Borha muīža. Zinu, ka mums ir aktīva sabiedrība un ģeogrāfiski izdevīga atrašanās vieta. Varakļāni var būt kā tilts starp kultūru un reģionu, kā arī vieta, kurā attīstīt jaunus iniciatīvas. Laiki mainās, bet mums ir jāietiem līdzī un jāpielāgojas. Ja paši esam atvērti un pozitīvi, pretī saņemam laipnu attieksmi. Viss ir debatējams, galvenais — uzturēt komunikāciju, jautāt un kopīgi meklēt risinājumus.

— Raksturojiet, jūsuprāt, būtiskāko, kas Varakļāniem neļaus zaudēt savu identitāti lielā novada sastāvā?

— Saglabāt vietējo lēmumu pieņemšanu — būtiskākajiem jautājumiem par Varakļānu dzīvi un nākotni jābūt skaidri definētiem un pamatotiem jau no laukumu uzturēšana; ielu, laukumu un citu publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana, kapsētu uzturēšana u.c.).

— Ikvienas pārmaiņas līdzī nes arī izaicinājumus...

— Protams, un informācijas aprīte noteikti ir viens no galvenajiem izaicinājumiem.

INESE ELSIŅA

Varakļānu vidusskolā skolēnu skaits šajā mācību gadā ir saglabājis — izglītības iestādē mācās 268 audzēkņi.

— Septembra sākumā uz skolu atnāca puišis, kas pēc 9. klases bija devies uz Rēzeknes novadu. Katru gadu tā notiek — kāds aiziet un atnāk atpakaļ. Bērni saprot, ka citur nav tik labi, kā šeit. Puīša motivācija bija tāda, ka Rēzeknē ir daudz krievu tautības cilvēku, skolā ir lielas klases, labāk mācīties Varakļānos, — atklāj skolas direktors Juris Daleckis.

Pirmajā klasē šoruden uzņemti sešpadsmit audzēkņi.10. klasē ir vienpadsmit skolēni. — Pagājušā mācību gadā 9. klase un šī gada 9. klase ir mazākās skolā. Ir ļoti svarīgi šos bērnus noturēt Varakļānos, lai viņi turpinu mācības pie mums, — uzsver direktors. — Krīze ir jāpārvar, jo pēc tam seko klases, kurās ir pat 30 skolēni.

Par to, ka Varakļānos jāsaglabā vidusskolas posms, Jurim Daleckim nav šaubu. — Tāds ir arī uzdevums deputātiem, kuru novada vēlēšanām virzījām, par kuriem balsojām. Mācību spēki un mācību rezultāti mums ir labi — pagājušajā gadā 13 skolēni skolu beidza, no tiem 11 iestājās augstskolās, 9 tika budžeta grupās. Centralizētie eksāmeni tika nokārtoti ne zemāk kā vidēji valstī. Skolotāju vakances nav. Skolotāja Ārija Tumaņa darba gaitas skolā šogad beidza — viņa ir tā, kas skolas 5.—9. klašu kori skolu jaunatnes dziesmu svētku skatē aizveda līdz 2. vietai valstī. Ārijas vietā mūziku mācīs un korus vadīs Valda Jermanova.

1. septembris Varakļānu vidusskolā. Klasē — skolas divpadsmitās un pirmās klases audzēkņi.

„Ir ļoti svarīgi bērnus noturēt Varakļānos.”

Uzrunāju astoņus jaunus cilvēkus ar augstāko izglītību mūzikā, no viņiem šim darbam piekrita Valda Jermanova. Šogad piesaistījām arī vācu valodas skolotāju, kas turpinās mācīties. Skolotāja ir dzīvojusi Vācijā, perfekti pārvalda svešvalodu, ja ir vērtējums vairāk nekā 6 balles, viņi katru mēnesi saņem 30 eiro; ja vairāk nekā 7 un 8 balles — summa ir lielāka. Tāpat iesniegumu pieņemam par sasniedzumiem valsts un novada mācību priekšmetu olimpiādēs. 12. klasē šogad mācās divi puīši, kas labi ar to pelnīja —

tiesību iegūšanu. Ceturto gadu divpadsmitie to izmanto. Ja eksāmenu skolēns nenokārto, tālāk gan jāmaksā pašam.

Kā būs iekļaujoties Madonas novadā? — Mums ir četri deputāti novada domē, lai cinās! — atbild direktors. — Līdz jaunajam gadam dzīvosim vēl pēc vecā Varakļānu novada budžeta. 9. klases un vidusskolas klašu audzēkņiem par labām sekmēm ir stipendijas — pusgadā reizi skolēni raksta iesniegumu, ja ir vērtējums vairāk nekā 6 balles, viņi katru mēnesi saņem 30 eiro; ja vairāk nekā 7 un 8 balles — summa ir lielāka. Tāpat iesniegumu pieņemam par sasniedzumiem valsts un novada mācību priekšmetu olimpiādēs. 12. klasē šogad mācās divi puīši, kas labi ar to pelnīja —

viņi brauca uz mācību priekšmetu olimpiādēm, ieguva augstas vietas un saņēma finansiālu atbalstu. Septembra sākumā ar skolotājiem un audzēkņu vecākiem tikās novada domes priekšsēdētājs Agris Lungevičs, viņš šo ideju novērtēja kā labu un motivejošu mācīties, tā ka to saglabāsim.

Ļeminoties par Madonas novada priekšrocību — skolēnu brīvpusdienām, Varakļānu vidusskolas direktors saka: — Visiem skolēniem līdz pat 12. klasei brīvpusdienas mums bija arī iepriekš. Tāpat piedalāmies programmā “Piens un auglis skolai”. Pienu ved uzņēmums “Lazdonas piensaimnieks”, ābolus — pagasta zemnieki.

— Vai būsīm ieguvēji, esot jaunajā novadā, nezinu, — aizdomājas

direktors. — Būsīm ieguvēji tad, ja saglabāsim savus statusus virtuvē. Ja atved uz skolu pusdienas termosos, tas nav tas, uz ko tiekties. Jābūt pašiem savai virtuvei uz vietas.

Sadarbība ar Madonas novadu Varakļānu vidusskolai gan bijusi vienmēr.

— Attiecībā uz mācību priekšmetu olimpiādēm un sportu mums kopīgums bija iepriekš, un sadarbība turpinās, — piekrīt Juris Daleckis. — Varakļānu vidusskolā ir Madonas sporta skolas filiāles grupas futbolā un vieglatlētikā. Mainījies varbūt tas, ka vīrs manis iepriekš bija 1,5 priekšnieks, tagad ir dažī vairāk — tā labvēlīgi pajokoju, — smaida direktors.

Būtiski, ka Varakļānu vidusskolā māca arī latgaļu valodu. — Tā bija līdz šim, un būsim vienīgi Madonas novadā, kas to darīsīm turpmāk. Latgaļu valodu mācījis 2.—4. klašu grupa un skolēnu grupa līdz 9. klasei, kas to vēlējas. Valodas aģentūra organizē arī dažādos pasākumus Latgales pilsētās, tajos mūsu skola piedalās, — uzsver iestādes vadītājs.

Tā kā Madonas novada pašvaldība virza lielākus projektus skolu siltināšanas, infrastruktūras atjaunošanas ziņā, iestādes vadītājs cer uz skolas ēkas ventilācijas un apkures sistēmas sakārtāšanu: — Ziemas periodā skolā nav auksti, bet klases ir maz skabekļa. Audzēkņu skaits dažās klasēs ir 26, savukārt veramais logs ir mazs, un ventilācijas sistēma nestrādā. Kad skolā iepriekš bija sava katlumāja, varējām telpās pielāgot siltumu. Tagad esam piesaistījuši katlumāju, un ne visās klasēs radiatoros ir vienāda temperatūra — arī tas, esot jaunajā novadā, būs jāsakārto.

Ir nepieciešams, pabalsts, atbalsts un aprūpe

IVETA ŠMUGĀ

— Beidzot reforma notika, un dzīve turpinās. Mēs, varakļānieši, arī bijām tādā kā neziņā, tagad ir iestājies miers, — tā par Varakļānu iekļaušanos Madonas novadā saka Varakļānu sociālā dienesta vadītāja Aina Kanča.

— Gads sākās, visi gaidīja vēlēšanas, tās notika, tagad jau zinām ko vairāk, jūtamies drošāk. Pirms tam bija arī visādas runas — vai būs darbs, vai nebūs. Tagad, domāju, ka viss jau ir sakārtojies, atliek gaidīt nākamo gadu. Līdz šā gada beigām mums paliek vēl Varakļānu novada apstiprinātā struktūra un saistošie noteikumi. Seniori jau gaida biļetes ar 50% atlaidi autobusus novada teritorijā. Cilvēki neizprot, ka līdz 31. decembrim vēl strādājam pēc Varakļānu novada pašvaldības saistošajiem noteikumiem, ka izmaiņas būs tikai no 2026. gada 1. janvāra. Esmu jau teikusi, ka mainās deputāti, mainās valdības, bet mums sociālajā jomā nav laika gaidīt — cilvēkiem ir nepieciešams atbalsts, pabalsts, aprūpe. Klienti paliek, nekas nemainās, — domās dalās Aina Kanča.

Viņa piebilst: — Pēc manām domām, bet mazam novadam bija privilēģija, nekā būt daļai no liela

Aina Kanča: — Visā valstī sociālās palīdzības grozs, tā piepildījums ir noteikts, kaut ir arī kas atšķirīgs.

„Līdz 31. decembrim vēl strādājam pēc Varakļānu novada pašvaldības saistošajiem noteikumiem.”

novada. Tas ir kā lielā ģimenē, kur ir pieci bērni, un visiem ir savas vajadzības.

Sociālajā jomā ir tā, ka vairāk vai mazāk visā valstī sociālās palīdzības grozs, tā piepildījums ir noteikts. Protams, atšķirības ir. Mazajiem novadiem vienmēr ir bijusi problēma — vai varam nodrošināt visus pakalpojumus, kas ir vajadzīgi. Te ir runa par speciālistiem, par vietu — vai būs speciālisti, vai būs darbinieki. Šajā gadījumā priecājos, ka Madonas novads ir izstrādājis un sakārtoti sociālie pakalpojumi, ir palīdzība, kas mums pietrūka darbā ar bērniem, kam ir funkcionāli traucējumi. Mums pietrūka, piemēram, atbalsta centrs bērniem ar funkcionāliem traucējumiem, smilšu terapijas kabīneta. Tās ir lielas izmaksas, bet ir atšķirība, ka jau ir izstrādāta metodika, dokumentācija, esam arī jau pazīstami.

Sadarbību ar kolēģiem viņa novērtē atzinīgi: — Pie mums ir bijusi Madonas Sociālā dienesta vadītāja Ilze Farneste, esmu sazinā ar kolēģiem Madonā, varu vienmēr pajautāt, saņemt atbildes. Uzsākam strādāt ar jaunajām datorsistēmām, apgūstam programmas, mācāmies, jo tagad tik daudz informācijas ir kopā.

Katrā reformā ir bijis arī satrau-

kums, vai būs darbs, vai paliks, tā, kā ir, vai kas mainīsies. Aina Kanča nenoliedz.

— Par pārmaiņām runājam ar deputātiem Zīgrīdu Goru un Artūru Čačku, kad viņi bija atbraukuši, lai tiktos ar darbiniekiem, atbildētu uz jautājumiem. Saruna bija produktīva. Runājam arī par nākotni. Ja kādreiz bijām kā novada dienests, visas funkcijas bija jānodrošina, mēs varējām izvēlēties vienu vai vairākus darbiniekus, tagad esam daļa kopējā novada Sociālajā dienestā, un dažas lietas jau notiek. Jāsaprot arī tas, ka iedzīvotāju skaits samazinās, ja pēc likuma ir vajadzīgi trīs sociālie darbinieki, ir jāskatās, kāda ir reālā situācija. Varakļāni ir mazpilsēta, mēs strauji novecojam, jaunu cilvēku varēja būt vairāk. Varakļānu novada Sociālā dienesta darbinieciņas pienākumus darbā ar ģimenēm un bērniem, 7 gadi ir nostrādāti Varakļānu pansionātā par aprūpētāju, bet 15 gadi — par bērnu darza audzinātāju.

— Darbs nav viegls, bet kādam tas ir jādarā. Sociālo darbinieku ikdienā līdzī nāk prasmes, ko iemācījuši vecāki. Mani vecāki mācīja — ja esi uzņēmīgs kādu darbu, tas ir jāstrādā. Pa vidu ir ģimene, izaudzināti trīs bērni, prieks par četriem mazbērniem, piedalīšanās sabiedriskajā dzīvē.

MAF

Mediju atbalsta fonds

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

Par pielikuma "Diskutējam par mums svarīgo" saturu atbild SIA "Laikraksts STARS". #SIF_MAF2025